

Reguleringsmyndigheten
for energi

Adresseinformasjon fylles
inn ved ekspedering. Se
mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 25.06.2025

Vår ref.: 202416963-19

Dykkar ref.:

Vedtak i sak om klage på saksbehandling og varsel om lovbrotsgebyr - Fagne AS

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) er bedt om å avgjøre usemja mellom Statens vegvesen og Fagne AS om saksbehandlinga til Fagne AS.

Vår avgjerd er varsla i brev av 5. mars 2025.

1 Vedtak og varsel om retting

RME gjer følgande vedtak etter forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet som var gjeldande fram til og med 31. desember 2024:

1. Fagne AS har brote forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-5 tredje ledd ved å ikkje sende ei foreløpig vurdering og framdriftsplan innan éin månad i etterkant av kontakten med Statens vegvesen i oktober 2022 og april 2023.
2. Fagne AS har brote forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-5 fjerde ledd ved å ikkje utpeike utbetningsansvarleg i etterkant av kontakten med Statens vegvesen i oktober 2022 og april 2023.
3. Fagne AS har brote forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-5 andre ledd ved at målinga av spenningskvaliteten den 10. mai 2024 ikkje hadde minimum éi veker varigheit.
4. Fagne AS har brote forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-5 tredje ledd ved å ikkje sende ei tilstrekkeleg foreløpig vurdering og framdriftsplan innan éin månad i etterkant av kontakten med Statens vegvesen i mars 2024.
5. Fagne AS har brote forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-5 fjerde ledd ved utpeiking av utbetningsansvarleg i brev av 17. juni 2024.

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.reguleringsmyndigheten.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

6. Fagne AS har brote forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 4-2 andre ledd bokstav c ved å ikkje informere Statens vegvesen om resultat frå registreringar etter forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2A-2 innan éin månad.

For å gjenopprette lovleg tilstand vurderer RME følgande pålegg:

RME pålegg Fagne AS å sende Statens vegvesen data frå nærmaste målepunkt i høgspenningsnettet som Statens vegvesen førespurte i brev av 21. mars 2024. Fagne AS må sende dataa innan fire veker etter vedtaksdato.

Heimelen for pålegget om retting er leveringskvalitetsforskrifta § 5-2 første ledd.

1.1 De har rett til å klage

De kan klage på vedtaket til Energiklagenemnda. Fristen for å klage på vedtaket er **15. august 2025**. Klagefristen er normalt 3 veker frå underretning av vedtaket er kome fram til vedkommande part, jf. fvl. § 29. RME meiner likevel at det er særlege grunnar for å forlenge klagefristen i denne saka på grunn av betydninga og omfanget i saka, jf. fvl. § 29 siste ledd. Klaga skal sendast til rme@nve.no.

Les meir på side 20 om korleis de klager. Krava til klagen følger av forvaltningslova [kapittel VI](#).

1.2 De kan uttale dykk om varselet om retting

Fristen for å uttale dykk om varselet om retting er **15. august 2025**. Om de har ny informasjon til oss eller vil rette opplysningar vi har fått tidlegare, er det viktig at vi får denne informasjonen innan fristen. Etter utløpet av fristen, vil RME gjere vedtak i saka basert på dei opplysningane som ligg føre.

Informasjonen kan sendast til RME på e-post rme@nve.no. Ver vennleg og oppgi saksnummeret i emnefeltet. Kopi av svaret skal sendast til motparten i saka.

Vi tar sikte på å gjere vedtak om retting innan **22. august 2025**.

2 Varsel om lovbrotsgebyr

RME vurderer å fatte følgande vedtak:

Fagne AS vert pålagt å betale eit lovbrotsgebyr på kr 2 500 000, to millionar og fem hundre tusen, for å ha brote forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-5.

Lovbrotsgebyret fastsettast med heimel i energilova § 10-7 jf. forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 5-2a.

For meir informasjon om varsel om vedtak om lovbrotsgebyr, sjå punkt 8 og følgande.

2.1 De kan uttale dykk om varselet om lovbrotsgebyr

Fristen for å uttale dykk om varselet om lovbrotsgebyr er **15. august 2025**. Om de har ny informasjon til oss eller vil rette opplysningar vi har fått tidlegare, er det viktig at vi får denne informasjonen innan fristen. Etter utløpet av fristen, vil RME gjere vedtak i saka basert på dei opplysningane som ligg føre.

Informasjonen kan sendast til RME på e-post rme@nve.no. Ver vennleg og oppgi saksnummeret i emnefeltet. Kopi av svaret skal sendast til motparten i saka.

Vi tar sikte på å gjere vedtak i saka innan **15. september 2025**.

3 Beskriving av saka

RME mottok ei klage frå Statens vegvesen (heretter SVV) den 3. oktober 2024. SVV klagar på Fagne AS (heretter Fagne) si saksbehandling både i forkant av og etter ei klage på levert spenningskvalitet frå 21. mars 2024. SVV har seinare gitt utfyllande informasjon i brev av 20. november 2024 og i e-post av 13. januar 2025. Fagne har kommentert klaga i brev av 15. november 2024.

Beskrivinga av saka er delt inn i to periodar, kor den første omhandlar saksgangen i forkant av klaga sendt den 21. mars 2024 frå SVV til Fagne og den andre saksgangen etter.

3.1 Periode 1 (oktober 2022 – januar 2024)

Bakgrunnen for saka er at SVV i 2022 opplevde fleire feilmeldingar og utfordringar med ei nyetablert høgspenlinje som skulle forsyne installasjonen deira i Lausasteintunellen i Ullensvang kommune. For å prøve å finne årsaka til problem med intermitterande belysning i tunellen utførte Fagne ei spenningskvalitetsmåling i installasjonen i oktober 2022. Denne målinga vart utført på førespurnad frå SVV sin entreprenør i prosjektet, OneCo, over telefon. Resultatet frå denne målinga vart ikkje gjort kjent for SVV i etterkant.

Ettersom problemet med belysninga i tunellen haldt fram vart det av OneCo bedt om ei ny spenningskvalitetsmåling gjennom ein kundeførespurnad til Fagne den 14. april 2023. Fagne monterte derfor ein tre-fase loggar som målte i tunellen frå 4. mai til 14. mai 2023. Den 16. juni 2023 orienterte Fagne SVV om resultatata frå spenningskvalitetsmålinga. Her opplyste Fagne at målinga var godt innanfor krava satt i forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet (leveringskvalitetsforskrifta), og at verdiane såg fine ut. Fagne bad derfor SVV sjekke eigen installasjon. I vidare korrespondanse opplyste Fagne om at også overharmoniske spenningar var inkludert i målingane og at desse var innanfor krava satt i forskrift.

I desember 2023 valde SVV å hyre inn eksterne konsulentar for å utføre spenningskvalitetsmålingar for å finne årsaka til problemet i installasjonen. Resultatet frå 4. desember 2023 viste høge verdier på overharmoniske spenningar som konsulentane meinte tilsvarte brot på leveringskvalitetsforskrifta. Etter å ha fått resultatata tok SVV igjen kontakt med Fagne den 7. desember 2023 kor dei etterspurde dei faktiske resultatata frå målingane utført av Fagne i oktober 2022 og mai 2023. Til dette svarte Fagne at deira tidlegare målingar også viste brot på forskriftsverdiane på overharmoniske spenningar for 21., 23. og 25. harmoniske. Dette er i motsetning til kva dei opplyste om i juni 2023.

Den 16. januar 2024 fekk SVV tilsendt Fagnes rapport frå målinga i oktober 2022 og nokre utklipp av dei målte overharmoniske spenningane frå mai 2023. Desse viste brot på grensene satt i leveringskvalitetsforskrifta i motsetning til det Fagne tidlegare hadde opplyst SVV om.

3.2 Periode 2 (21. mars 2024 – 3. oktober 2024)

På grunnlag av tilsendte resultat frå Fagne, som var avvikande frå tidlegare rapporteringar, sendte SVV inn ei klage på levert spenningskvalitet den 21. mars 2024. Fagne gav ei foreløpig tilbakemelding den 3. april 2024 og installerte ein tre-fase målar den 10. mai 2024 for å igjen måle spenningskvaliteten ved installasjonen. I forkant av klaga hadde SVV skilt anlegget frå nettet ved å leige ein like-/vekselrettar (UPS) for å minimere problema med belysninga. Derfor vart målinga den 10. mai 2024 gjennomført både med belysninga i anlegget og UPS-en tilkopla og utkopla.

Den 21. mai 2024 sendte Fagne eit svarbrev til SVV kor dei la ved skjermbilete av resultata av overharmoniske spenningar frå målinga den 10. mai 2024. I brevet skreiv dei ingenting om det var eit brot på leveringskvalitetsforskrifta eller kven som var ansvarleg, men viste til forskrift om leveringskvalitet og NVE som klageinstans. Etter puring frå SVV med ønske om konklusjon og informasjon om resultata sendte Fagne ei endeleg vurdering den 17. juni 2024. Her peikte Fagne på belysninga i tunnelen som årsaka til problemet ettersom det etter deira vurdering ikkje var brot på leveringskvalitetsforskrifta då anlegget til SVV var utkopla. I etterkant av dette ønska SVV å få tilsendt rapporten frå målinga, og fekk etter puring denne tilsendt 28. juni 2024. Den 13. august 2024 purra SVV på Fagne med eit ønske om fullstendig svar innan 19. august på alle spørsmåla i klaga av 21. mars 2024. Fagne svarte aldri på denne e-posten og SVV valte derfor å klage til RME den 3. oktober 2024.

RME bad Fagne om informasjon i saka den 11. oktober 2024. I etterkant av dette utførte Fagne ei ny måling frå 14. oktober 2024 til 30. oktober 2024 som RME har fått tilsendt. Målinga var utført på nettstasjonen som forsyner SVV sitt anlegg og ein nærliggande nettstasjon under same høgspenninganlegg.

4 Partsutsegnene

4.1 SVVs merknader

SVV meiner at saksbehandlinga til Fagne i heile tidsperioden framstår ufullstendig, mangelfull og ikkje etterretteleg. SVV poengterer at Fagne på eit tidleg tidspunkt konkluderte med at deira nett hadde ein kvalitet som var godkjent og i samsvar med regelverket. Dette meiner SVV viste seg seinare tilbakevist av Fagnes eigne målingar. På bakgrunn av desse målingane meiner SVV at dei ikkje har fått den tenesta dei trengte og skulle ha frå Fagne for at utrustinga som skal vere med å ivareta tryggleiken til trafikkantane skal fungere.

SVV meiner at målingane burde vorte gjort kjend for dei då dei vart kjend for Fagne, slik at dei kunne spart både tid og ressursar på feilsøk, feilretting og leige av utstyr. Vidare stiller SVV spørsmål med Fagnes vurdering om at målinga frå oktober 2022 ikkje er å rekne som fullstendig. SVV presiserer at det er saksbehandlinga til Fagne som er påklaga til RME, og ønsker ikkje at RME tar stilling til spenningskvaliteten.

4.2 Fagnes merknader

Fagne oppfattar klaga til SVV som todelt, kor den første delen handlar om saksbehandlinga og den andre delen om spenningskvalitet. Fagne forstår frustrasjonen til SVV og beklagar at SVV har opplevd deira saksbehandling mangelfull, men kjenner seg ikkje igjen i beskrivinga. Vidare beklagar dei at ikkje alle delane av klagen frå SVV den 21. mars 2024 er svart ut.

Fagne meiner at 21. mars 2024 er første varsel om klage på spenningskvalitet og at det er frå dette tidspunktet saksbehandlingstida går. Dei meiner at kontakten per telefon i oktober 2022 berre var ein førespurnad om hjelp/bistand i SVV sitt arbeid for å avdekke eventuelle spenningsproblem. Dette meiner Fagne ikkje kvalifiserer som ei klage på spenningskvalitet som krev saksbehandling etter leveringskvalitetsforskrifta.

Målinga frå oktober 2022 er etter Fagnes vurdering å rekne som ei ufullstendig måling som ikkje var meint som dokumentasjon for harmoniske spenningar, men for logging av nettspenning. Dei viser til at første kontakt angående harmonisk støy var frå SVV sin entreprenør den 14. april 2023. Fagne skriv at målinga utført i etterkant av denne kontakten i mai 2023 viste for høge verdier av harmonisk støy. Dei meiner at beskjeden til SVV om at målinga hadde resultat innanfor forskrift frå juni 2023 er basert på ei misforståing.

Fagne meiner dessutan at alle målingane utført før 10. mai 2024 gir eit feil bilete av spenningskvaliteten. Dei er ikkje ueinige med SVV om at målingane burde vore gjort kjend for SVV, men Fagne meiner at det burde vore gjennomført meir komplette målingar med både kundens anlegg inn- og utkopla. Dei viser til at målinga den 10. mai 2024 syner at installasjonens LED-lysanlegg påverkar målingane i tilkoplingspunktet. Fagne meiner at kundens anlegg bidrar negativt og er ein medverkande årsak til at Fagne er over grenseverdier i leveringspunktet. Fagne trur at årsaka til auka harmoniske er LED-anleggets naturlege resonans rundt 23. og 25. harmoniske.

Fagne påpeiker at SVV vart informert den 17. juni 2024 med konklusjonen om at det var SVV sitt anlegg som utløyste overskridinga i tilknytingspunktet.

5 Partane sine kommentarar til varsel om vedtak

Partane har kommentert vårt førehandsvarsel til vedtak av 5. mars 2025.

5.1 SVVs kommentarar

SVV kommenterte førehandsvarsel til vedtak i e-post av 13. mars 2025. SVV støtter punkt 1-4 av dei varsla vedtaka, men kjem med supplerande informasjon angående punkt 5 og 6.

SVV deler ikkje RME si vurdering om at Fagne følgde leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 andre ledd ved måling av spenningskvaliteten den 10. mai 2024. Dei meiner at denne målinga ikkje kan danne grunnlag for ei konklusjon om kven som har ansvar for utbetring. SVV meiner at målinga som Fagne utførte 10. mai 2024 må utførast over ei lengre tidsperiode og gjerne samanliknast med når det har vore innkopla halvleiarkomponentar som likerettarar og liknande på overliggande nett.

Vidare framhevar dei at det er SVV si oppfatning at det er forhold knytt til levert spenningskvalitet som har gitt utfordringane med intermitterande belysning i tunellen.

SVV skriv i sine kommentarar at det framleis er uklart for dei om og når dei fekk utbetningsansvaret for spenningskvaliteten. Dei viser til at nettselskapet etter leveringskvalitetsforskrifta § 3-7 er tillagt ansvaret for spenningskvaliteten i tilknytingspunktet. SVV meiner at nettkunden i dette tilfellet har blitt tillagt ei bevisbyrde og at nettselskapet har haldt tilbake informasjon. Etter SVVs syn må difor ei utpeiking av utbetningsansvar uttrykkast meir eksplisitt enn det har blitt gjort i dette tilfellet. I eit slikt tilfelle vil SVV som nettkunde tidleg kunne komme med tilbakemelding og eventuelle innvendingar på tildeling av ansvaret.

Vidare poengterer SVV at ein konsekvens av at nettselskapet ikkje har tatt det ansvaret som dei er pålagde i samsvar med lovverket er at SVV har løyst konsekvensen av problema sjølv. Dette har etter SVVs vurdering gitt ei løysning som nok hadde vore betre om nettselskapet tidleg hadde tatt det ansvaret dei lovmessig er pålagd, og i staden for taushet og ansvarsfråskriving hadde invitert til dialog og samarbeid.

5.2 Fagnes kommentarar

Fagne kommenterte førehandsvarsel til vedtak i brev av 24. mars 2025.

Fagne uttrykker at dei tar RMEs vurdering og varsel om vedtak til etterretning. Dei beklagar at deira saksbehandling har medført mangelfull informasjon og oppfølging av kunden. Fagne opplyser at dei tar avvika på største alvor og informerer om at det frå hausten 2024 er blitt jobba med betydelege forbetringar av deira saksbehandling av klagesaker på leveringskvalitet.

Fagne viser til igangsette tiltak, mellom anna ny prosess for saksbehandling av klager på spenningskvalitet, opplæringsprogram for tilsette med kundekontakt samt at saksbehandling og analyse no utførast av ulike fagmiljø som har riktig analyse- og saksbehandlingskompetanse.

Videre opplyser Fagne at klager på leveringskvalitet som er kome inn i 2025 behandlast og blir følgt tett opp for å sørge for at behandlinga overheld krava i leveringskvalitetsforskrifta. Fagne håpar at dette blir inkludert i vurdering av eit eventuelt lovbrøtsgebyr.

6 RMEs vurdering av saka

Vi vurderer saka i lys av energilova med tilhøyrande forskrifter.

Vi gjer merksam på at leveringskvalitetsforskrifta er endra frå 1. januar 2025. Denne saka vil bli behandla og vurdert etter dåverande gjeldande regelverk, sjå side 22 for vedlagt forskriftstekst for §§ 2-5, 3-7 og 4-2. Alle tilvisingar til regelverket i dette vedtaket er derfor til den tidlegare versjonen av forskrifta.

SVV har vore tydelege på at det er saksbehandlinga til Fagne dei klagar på og har bedt RME om å ikkje ta stilling til om spenningskvaliteten er i strid med leveringskvalitetsforskrifta. I sine kommentarar til varselet legg SVV fram argument for kvifor dei meiner dei ikkje er utbetningsansvarleg i saka. Frå dialog mellom SVV og RME i etterkant av desse kommentarane er det einigheit om at det framleis berre er saksbehandlinga som er påklaga. RME vil derfor ikkje ta stilling til om spenningskvaliteten er i strid med leveringskvalitetsforskrifta eller kven som har eit eventuelt utbetningsansvar i saka.

Etter RMEs syn framstår saksbehandlinga til Fagne generelt noko uklar og lite strukturert. Basert på dokumentasjon RME har mottatt er det blant anna fleire spørsmål frå SVV som aldri blei svart ut, og SVV har gjentatte gonger måtte purre for å få svar og på uklare formuleringar frå Fagne.

Slik vi ser det, er det derfor to spørsmål i saka. For det første om Fagne har følgd reglane for saksbehandling når ein kunde er misfornøgd med spenningskvaliteten. For det andre om SVV har fått nødvendig etterspurt informasjon om tekniske forhold.

6.1 Har Fagne følgd reglane for saksbehandling når ein kunde er misfornøgd med spenningskvaliteten?

Spørsmålet er om Fagne har brote leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 om saksbehandlinga til nettselskap når kundar er misfornøgde med spenningskvaliteten.

6.1.1 Om regelverket

Føresegna seier kva nettselskapet må gjere og kva informasjon kunden har krav på når nettselskapet behandlar saka. Regelen inneber at nettselskapa har ei undersøkingsplikt, plikt til å orientere nettkunden og ei plikt til å peike ut kven som er utbetningsansvarleg viss undersøkingane har vist at forskrifta ikkje er overhaldt.

Føresegna skil mellom tilfelle der det er ei openberr årsak til problema og tilfelle der nettselskapet må gjere nærmare undersøkingar for å finne ut om det er brot på grenseverdiar for spenningskvalitet i forskrifta og kven som eventuelt er ansvarleg for problema.

I § 2-5 første ledd er det gitt at openberre årsaker til brot på reglane i forskrifta skal utbetrast utan ugrunna opphald. I tilfelle der nettselskapet meiner at det ikkje er ei openberr årsak til problema kunden opplever, må dei følge saksbehandlingsreglane i § 2-5 andre til femte ledd.

Ifølge leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 andre ledd skal nettselskapet utføre nødvendige målingar og utredningar når dei blir kontakta om misnøye med spenningskvaliteten, og det ikkje er ei openberr årsak til at kundens spenningskvalitet er for dårleg. Målingar som utførast, skal som minimum ha éi veker varigheit og skal så langt som mogleg reflektere tilsvarende driftsforhold som førespurnaden refererer til.

Leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 tredje ledd seier at nettselskapet innan éin månad skal sende kunden ei foreløpig vurdering og ein framdriftsplan.

Nettselskapet skal etter leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 fjerde ledd så snart som mogleg og seinast innan fire månader, finne fram til kven som er utbetningsansvarleg. Utbetningsansvarleg er den som er ansvarleg for å setje i verk eventuelle tiltak i samsvar med leveringskvalitetsforskrifta § 2-1 om utbetring. Dersom kunden er utbetningsansvarleg skal nettselskapet ta saka skriftleg opp med kunden og informere om eventuell utbetningsplikt. Dersom grenseverdiane berre overskridast i eige tilknytingspunkt og tilknytt nettselskap ikkje opplever problem som følge av det gjeld ikkje utbetningsplikta.

Det følger av § 2-5 femte ledd at tidsfristar i føresegnas andre til fjerde ledd kan fråvikast dersom tungtvegande grunnar skulle føreligge.

6.1.2 Periode 1 (oktober 2022 – januar 2024)

6.1.2.1 Kvalifiserte kontakten i 2022 og april 2023 til behandling etter § 2-5?

Etter Fagnes vurdering kvalifiserer ikkje kontakten i periode 1 til behandling etter leveringskvalitetsforskrifta § 2-5. Dei meiner at kontakten per telefon i oktober 2022 berre var knytt til bistand frå Fagne for å avdekke eventuelle spenningsproblem i installasjonen til SVV og ikkje ei klage på spenningskvaliteten.

RME forstår saka slik at SVV hadde problem i installasjonen i forkant av førespurnaden hausten 2022 som dei mistenkte kunne skuldast spenningskvaliteten. Det er vår meining at det er sannsynleg frå kontakten per telefon i oktober 2022 og tydeleg frå kontakten i april 2023 at SVV gjennom sin entreprenør uttrykte misnøye med spenningskvaliteten og førespurte at målingar skulle bli utført. På bakgrunn av førespurnadene oppretta Fagne ei arbeidsordre for måling av spenningskvaliteten og utførte målingar.

Leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 tar for seg kundars misnøye med spenningskvaliteten, og ordet som blir brukt om kontakten frå kunden er «henvendelse», og ikkje til dømes «klage». RME meiner derfor at det burde vere låg terskel for at ein kontakt knytt til spenningskvalitet kvalifiserer til behandling etter § 2-5.

I eit tidlegare vedtak¹ frå Energiklagenemnda kor det var tvil om klagen gjaldt spenningskvaliteten eller berre leveringspåliteligheten er nemnda tydeleg på at nettselskapet burde forhøyr seg med klagar om dei var usikre på kva klagen omfatta. Dersom Fagne var usikker på kva SVV forventa av behandling av deira misnøye kunne dei ha forhøyr seg med SVV. Vår vurdering er derfor at kontakten i periode 1 er tilstrekkeleg for å forvente behandling etter § 2-5, og vi legg dette til grunn i vidare vurderingar.

Fagne utførte målingar på bakgrunn av førespurnadene frå SVV. RME legg derfor til grunn at det dermed ikkje var ei openberr årsak til problema. Det vil seie at saka skulle blitt behandla etter § 2-5 andre til femte ledd.

6.1.2.2 Saksbehandlinga i 2022

Fagne meiner at målinga frå oktober 2022 gir feil grunnlag for konklusjon ettersom LED-lys-anlegget til SVV er innkopla. Etter RMEs vurdering er det tydeleg frå mottatt dokumentasjon i form av målerapporten at målinga viste brot på leveringskvalitetsforskrifta.

Dersom Fagne i oktober 2022 meinte at målinga ikkje gav rett grunnlag burde dei ha utført nye målingar den gong og funne fram til kven som var utbetningsansvarleg innan fire månadar. Til tross for at målingane viste brot på leveringskvalitetsforskrifta utpeika ikkje Fagne nokon utbetningsansvarleg på bakgrunn av målingane i oktober 2022. Fagne sendte heller aldri ei foreløpig vurdering og framdriftsplan til kunden.

¹ Sjå [vedtak](#) frå Energiklagenemnda av 17. oktober 2023.

RMEs vurdering er derfor at Fagne har brote leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 tredje og fjerde ledd etter kontakten frå SVV i oktober 2022.

6.1.2.3 Saksbehandlinga i 2023

På bakgrunn av nye målingar i SVV sin installasjon i mai 2023 opplyste Fagne feilaktig SVV i e-post av 16. juni 2023 at spenningskvaliteten i tilknytingspunktet var etter krava satt i forskrift. Fagne hevder dette var basert på ei misforståing mens SVV meiner at Fagne si saksbehandling var ufullstendig, mangelfull og ikkje etterretteleg. Fagne bekrefta gjentatte gonger i seinare e-postar at det ikkje var oppdaga noko problem med overharmoniske spenningar. Dette gjorde dei til tross for at Fagne hadde målerapportar frå både oktober 2022 og mai 2023 som viste brot. RME meiner Fagne med dette har opptreidd misvisande ovanfor SVV som har måtta brukt tid og ressursar på vidare feilsøking i installasjonen for å finne årsaka til problema.

Sjølv om målingane frå mai 2023 etter vår vurdering viser at forskrifta ikkje var overhaldt utpeika ikkje Fagne ein utbetningsansvarleg. Fagne sendte heller aldri ei foreløpig vurdering og framdriftsplan. RMEs vurdering er derfor at Fagne har brote leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 tredje og fjerde ledd i etterkant av kontakten frå SVV i april 2023.

SVV meiner også at dei skulle fått resultatata frå spenningskvalitetsmålingane då dei vart gjort kjend for Fagne. Fagne sendte resultatata frå målingane frå oktober 2022 og mai 2023 til SVV først i januar 2024. I den versjonen av § 2-5 som var gjeldande på dette tidspunktet var det ikkje eit krav om at kunden skulle bli informert om resultatet av målingane. Gode grunnar kan likevel tale for at det kunne vore nyttig å dele resultatata, noko som også no er kravet etter at forskrifta blei endra med verknad frå 1. januar 2025. Sidan denne saka vert behandla etter gammalt regelverk, jf. punkt 6.1.1, er vår vurdering at Fagne ikkje hadde plikt til å sende resultatata til SVV då dei blei gjort kjende for Fagne.

SVV har i sine kommentarar til varselet poengtert at dei som nettkunde har blitt tillagt ei bevisbyrde og at Fagne har haldt tilbake informasjon. RME er einig i at SVV i denne saka har måtta tatt ansvar for deler av framgangen i saka som nettselskapet skulle ha sørga for etter leveringskvalitetsforskrifta § 2-5. Hensikta med § 2-5 er at nettselskapet skal undersøke om det er brot på grenseverdiar til leveringskvalitetsforskrifta og peike på kven som er ansvarleg for eventuelle brot. SVV måtte på eige initiativ utføre målingar ved hjelp av eit konsulentfirma som påviste brot på leveringskvalitetsforskrifta til tross for at Fagne hadde måleresultat som viste det same. RME meiner at det er Fagne som burde sørga for framgang i saka, ikkje at SVV skulle bli tillagt bevisbyrda for å dokumentere feil.

6.1.3 Periode 2 (21. mars 2024 – 3. oktober 2024)

På grunnlag av tilsendte resultat frå Fagnes tidlegare målingar klaga SVV til Fagne på levert spenningskvalitet den 21. mars 2024.

Fagne utførte på bakgrunn av klaga ei ny måling av spenningskvaliteten i SVV sin installasjon den 10. mai 2024 med varigheit på nokre timar. Fagne har i brev til RME vore tydeleg på at det var hensiktsmessig å måle spenningskvaliteten både med belysninga i tunellen inn- og utkopla for å teste om belysninga var ei medverkande årsak for at grenseverdiar i leveringskvalitetsforskrifta vart overskridne. Målinga den 10. mai 2024 vart etter avtale gjennomført av Fagne både med SVV sin installasjon inn- og utkopla. SVV skriv i sine kommentarar til førehandsvarselet at dei meiner at målinga den 10. mai 2024 ikkje kan danne grunnlag for ei konklusjon om kven som har ansvar for utbetring og at den burde vore målt over ei lenger periode.

Etter § 2-5 andre ledd skal dei nødvendige målingane som nettselskapet utfører minimum ha éi veker varigheit. RME vurderte i førehandsvarselet at målinga den 10. mai 2024 ikkje medførte eit brot på forskrifta. Dette blei grunngjeve med å vise til at utkopling av tunellen over ein lenger periode ikkje var hensiktsmessig og sett på som ein tungtvegande grunn etter § 2-5 femte ledd for å fråvike tidsfristen om éi veker varigheit. Vi er einige med Fagne om at måling med installasjonen til SVV inn- og utkopla kan vere med å avdekke kven som er utbetningsansvarleg. Ei utkopling av installasjonen i tunellen over ein lengre periode ser vi framleis ikkje som hensiktsmessig, men i lys av kommentarane til SVV meiner vi at dette ikkje er god nok grunn til å ha ein måleperiode under éi veke. Ein moglegheit for å kunne sikre at målinga var etter forskrifta, samstundes som ein fekk undersøkt påverknaden til SVVs installasjon, hadde vore å kople ut installasjonen nokre timar etter avtale i løpet av ei måling med totaltid på éi veke. Ettersom målinga berre hadde ein varigheit på nokre timar den 10. mai 2024, utan det vi vurderer som ein tungtvegande grunn, er vår vurdering at Fagne har brote § 2-5 andre ledd.

Fagne utførte i etterkant av klaga til RME ei måling i oktober 2024 ved nettstasjonen som forsyner SVV sitt anlegg og ein nærliggande nettstasjon under same høgspenninganlegg. Målinga vart utført over 16 dagar og ho er beskriven i tilsendte dokument frå Fagne til RME i saka. Vi meiner denne målinga tilfredsstiller krava gitt i § 2-5 andre ledd og vil derfor ikkje pålegge Fagne å måle spenningskvaliteten på nytt.

Fagne sendte den 3. april 2024 eit foreløpig svar til SVV på klaga av 21. mars 2024. I svaret opplyste Fagne om at dei skulle montere eit instrument for å måle spenningskvaliteten, men gav ikkje informasjon om når dette skulle gjennomførast. Kunden skal innan éin månad få ei foreløpig vurdering og framdriftsplan og RME meiner denne som eit minimum bør innehalde ein plan for kva undersøkingar det er nødvendig å gjere, når dei skal gjerast, og eventuelle foreløpige vurderingar av allereie gjennomførte undersøkingar.

Dokumentasjon RME har mottatt tydar på at SVV også hadde fleire spørsmål til dette foreløpige svaret, blant anna om tidspunkt for måling, som RME ikkje kan sjå at blei svart på. Sjølv om Fagnes svar vart sendt innan éin månad er vår vurdering at informasjonen i brev av 3. april 2024 ikkje er tilstrekkeleg til å kunne bli rekna som ei foreløpig vurdering og framdriftsplan. Brevet den 3. april 2024 innehalde ikkje nødvendig informasjon om dei vidare undersøkingane, som når dei var planlagt utførte. Vår vurdering er derfor at Fagne har brote leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 tredje ledd ved å ikkje sende ei tilstrekkeleg foreløpig vurdering og framdriftsplan innan éin månad.

Fagne avviste klaga til SVV den 17. juni 2024 og tok ikkje på seg utbetningsansvar. I brevet den 17. juni 2024 konkluderte Fagne med at LED-belysninga i installasjonen var årsaka til problemet ved å vise til at målingane var etter forskriftskrava når installasjonen til SVV var utkopla.

RME meiner at Fagne i dette brevet peika på LED-lyset til SVV som årsak til problema og utpeika SVV som utbetningsansvarleg. I kommentarar til førehandsvarselet skriv SVV at det framleis er uklart for dei om og når dei fekk utbetningsansvaret, og peiker på at ei utpeiking burde uttrykkast meir eksplisitt. Kontakten mellom Fagne og SVV i etterkant av brevet den 17. juni 2024 før SVV klaga til RME ber også preg av at det ikkje var tydeleg for SVV at dei var utpeika som utbetningsansvarleg. Etter vår vurdering kunne Fagne ha vore tydelegare til SVV om at dei var utpeika som utbetningsansvarleg, i staden for å berre peike på at forskriftskrava ikkje var brotne då installasjonen til SVV var utkopla. Dette ville, som SVV tar opp i sine kommentarar til førehandsvarselet, gitt SVV ein moglegheit for å komme med tilbakemelding og eventuelle innvendingar på tildeling av ansvaret. Fagne opplyser i sine kommentarar til RME at SVV ikkje hadde ei utbetningsplikt ettersom det berre var i SVV sitt tilknytingspunkt forskrifta var broten. Vi meiner Fagne også burde ha opplyst SVV om dette.

Vi varsla at Fagne ikkje hadde brote § 2-5 fjerde ledd ettersom dei informerte i brevet av 17. juni 2024 at forskrifta berre var broten når installasjonen var innkopla. Sjølv om Fagne peika på at problema kom frå SVV sin installasjon innan fire månadar har SVV informert RME om at dei ikkje forstod at dei var utpeika som utbetningsansvarleg. Vi meiner det er viktig at den som er utpeika som utbetningsansvarleg forstår dette og deler vurderinga om at Fagne ikkje har vore tydeleg nok. Vår vurdering er derfor at Fagne har brote § 2-5 fjerde ledd.

Vi vil oppfordre til vidare dialog mellom SVV og Fagne om målingane som er utførte, både i mai og oktober 2024, og om kven som har eit utbetningsansvar i saka. RME vil, som opplyst tidlegare basert på SVV sine presiseringar i saka, ikkje ta stilling til kven som har eit utbetningsansvar. De har framleis moglegheit til å klage inn dette spørsmålet til RME på eit seinare tidspunkt om de ikkje skulle koma til ei einigheit.

6.2 Har SVV fått nødvendig etterspurt informasjon om tekniske forhold?

Spørsmålet er om SVV har fått nødvendig informasjon om tekniske forhold eller om nettselskapet har brote leveringskvalitetsforskrifta § 4-2 andre ledd.

Ifølge § 4-2 andre ledd skal nettselskap på førespurnad frå noverande eller framtidige nettkundar, seinast innan éin månad, informere om leveringspålitelighet og spenningskvalitet i eigne anlegg. I bokstav c er det spesifisert at nettselskapet skal informere om resultat frå registreringar utført etter §§ 2A-1 og 2A-2. Registreringar og rapportering utført etter §§ 2A-1 og 2A-2 er høvesvis om leveringspålitelighet og spenningskvalitet.

I denne saka bad SVV den 21. mars 2024 om ei vurdering av målingane av spenningskvalitet i nærmaste målepunkt i høgspenningsnettet og viste til leveringskvalitetsforskrifta § 2A-2. I brev av 23. april 2024 og i e-post av 13. august 2024 purra SVV på oversending av dataa. Desse vart aldri sendt.

Nettselskapet skal etter leveringskvalitetsforskrifta § 4-2 på førespurnad sende resultat frå registreringar utført etter §§ 2A-1 og 2A-2 innan éin månad. SVV førespurte data etter § 2A-2, men desse vart aldri sendt av Fagne. RMEs vurdering er derfor at Fagne har brote leveringskvalitetsforskrifta § 4-2 andre ledd bokstav c ved å ikkje informere om resultat frå registreringar utført etter § 2A-2 innan éin månad.

Basert på SVV sine kommentarar til førehandsvarselet er det vår tolking at dei ennå ikkje har fått tilsendt dei førespurte dataa frå det nærmaste målepunktet i høgspenningsnettet. For å gjenopprette lovleg tilstand vurderer vi derfor å pålegge Fagne AS å oversende dei førespurte dataa innan fire veker etter vedtaksdato. Vi vil presisere at vi her varslar pålegget og at det vil bli gjort eit eige vedtak om pålegget, dermed har de moglegheit til å uttale dykk om varselet om pålegg.

7 Informasjon om kven som har ansvar for spenningskvaliteten i tilknytingspunktet

SVV tar i sine kommentarar til RME opp at det er nettselskapet som skal sørge for at spenningskvaliteten i tilknytingspunktet er tilstrekkeleg etter leveringskvalitetsforskrifta, dette tar dei også opp igjen i sine kommentarar til førehandsvarselet. Dei viser til at det for eksempel i leveringsforskrifta § 3-7 står eksplisitt at det er nettselskapet som skal sørge for at støykvotene blir overhaldne.

Nettselskap har ei plikt til å peike ut kven som er utbetningsansvarleg dersom undersøkingane har vist at forskrifta ikkje er overhaldt i tilknytingspunktet. RME vil presisere at utbetningsansvarleg ikkje nødvendigvis er nettselskapet sjølv. Årsaka til problema kan stamme frå andre nettkundar, det vere seg ein nabo, eller kunden sjølv som har klaga på spenningskvaliteten. For eksempel kan utstyr frå ein kunde gjere at grenseverdiar for ulike spenningskvalitetsparametarar blir brotne i tilknytingspunktet. I slike tilfelle er det ikkje nettselskapet som har utbetningsansvaret, men nettselskapet pliktar etter § 2-5 fjerde ledd å skriftleg informere den som er utpeika, og informere om utbetningsplikta dersom den gjeld. Dersom grenseverdiane berre er brotne i kundens eige tilknytingspunkt, og ingen andre vert påverka av brotet er kunden unntatt frå utbetningsplikta og er ikkje pliktig til å utbetre.

Det er altså nettselskapets ansvar å sørge for ein spenningskvalitet etter leveringskvalitetsforskrifta i tilknytingspunktet, men dersom det er nokon andre som er skuld i at forskrifta vert broten er det nettselskapets ansvar å følge opp at utbetringa vert gjennomført.

8 Varsel om lovbrotsgebyr

8.1 RMEs kompetanse til å ilegge lovbrotsgebyr

Lovbrotsgebyr er eit verkemiddel for å sikre at føresegnene i leveringskvalitetsforskrifta vert etterlevd. Hovudformålet med denne typen reaksjonar er den preventive effekten, det vil seie å førebygge at liknande hendingar skjer igjen, i same eller andre tilsvarande nettselskap.

Det følger av energilova § 10-7 andre ledd nr. 4, at RME kan ilegge lovbrotsgebyr etter reglane i forvaltningslova § 44 til den som forsettleg eller uaktsamt bryt «forskrift, når det i forskrift er særskilt bestemt at overtredelsen kan medføre overtredelsesgebyr». ²

I leveringskvalitetsforskrifta § 5-2a er det særskilt bestemt at det ved brot på § 2-5 kan bli ilagt lovbrotsgebyr.

Dersom føresegner nemnt i energilova § 10-7 andre ledd nr. 4, er brotne av nokon som har handla på vegne av føretak, kan lovbrotsgebyr bli ilagt føretaket etter reglane i forvaltningslova § 44 jf. § 46.

Ved avgjerda av om et lovbrotsgebyr skal bli ilagt eit føretak, og ved individuell utmåling av gebyret, kan det særleg leggst vekt på blant anna momenta i forvaltningslova § 46 andre ledd.

8.2 Det er eit krav om alminneleg aktløyse eller forsett for å gi lovbrotsgebyr

RME legg til grunn at det er eit vilkår for å gi lovbrotsgebyr overfor føretak, at den eller dei som har opptreidd på vegne av føretaket har vist alminneleg aktløyse eller forsett. Dette følger av rettspraksis. ³

Skulda må dekke dei faktiske omstenda som utgjør brot etter lova. Dette følger av dekningsprinsippet.

Skuldkravet kan vere oppfylt uavhengig av om det ligg føre simpel aktløyse eller ei kvalifisert grad av skuld (grov aktløyse eller forsett). Grada av skuld vil likevel kunne vektleggast ved utmålinga av lovbrotsgebyr. Kravet til aktløyse inneber at den ansvarlege må ha visst eller burde ha visst at handlinga er i strid med kravet til forsvarleg framferd, og at det ut frå personen sine eigne føresetnader er grunnlag for å klandre vedkommande, jf. definisjonen i straffelova ⁴ § 23.

² Etter forvaltningslova § 44 andre ledd kan lovbrotsgebyr bli ilagt etter faste satsar eller utmålast i det enkelte tilfelle innanfor ei øvre ramme som må fastsettast i eller i medhald av lov. Departementet kan gi forskrift om slike rammer. Ei slik forskrift som definerer øvre rammer eller satsar er ikkje vedtatt for føresegnene vi her varslar lovbrotsgebyr for. Ifølge ei tolkingsutsegn frå lovavdelinga datert 13. desember 2022 til Barne- og familiedepartementet drøfter lovavdelinga betydninga av at slike øvre rammer ikkje er vedtatt. Vi viser til vurderingane som kjem fram der. Etter RMEs vurdering har vi heimel til å ilegge lovbrotsgebyr, til tross for at det i strid med forvaltningslova § 44 andre ledd ikkje er vedtatt ei øvre ramme for lovbrotsgebyr for brot på dei relevante føresegnene.

³ Sjø Høgsteretts dom av 15. april 2021 (HR-2021-797-a) og den tolkinga som vart lagd til grunn av EMDs storkammeravgjerd i G.I.E.M. S.r.l. med fleire mot Italia. Denne rettspraksisen førte til at den tidlegare generelle regla i forvaltningslova § 46 første ledd vart endra sommaren 2022 til å krevje aktløyse som skuldkrav for at administrativ føretakssanksjon skal kunne påleggast.

⁴ <https://lovdata.no/lov/2005-05-20-28>

Vidare er det lagt til grunn at det i tilfelle der det er tale om å sanksjonere brot på reguleringslovgiving som rettar seg mot næringsverksemd, normalt vil gjelde ei streng aktsemdsnorm. Føretak som driv økonomisk verksemd, blir føresett å setje seg godt inn i den reguleringa som gjeld føretaksverksemda. Dermed skal det lite til for å konstatere aktløyse ved brot på slik regulering. Ansvar vil i praksis ligge tett opp mot det som følgde av tidlegare lovgiving, nemleg eit objektivt ansvar med unntak av hendeleg uhell og force majeure.⁵

Kravet til subjektiv skuld kan vere oppfylt der det kan påvisast at selskapet er ansvarleg ved anonyme eller kumulative feil.⁶ Det betyr at føretaket kan haldast ansvarleg også i tilfelle der individuelle gjerningspersonar ikkje kan identifiserast (anonyme feil) eller for summen av fleire personars handlingar utan at nokon av feila er grove nok til å medføre ansvar for kvar enkelt person (kumulative feil).

8.3 Det gjeld eit skjerpa beviskrav for ilegging av lovbrotsgebyr

I rettspraksis⁷ er det oppstilt eit skjerpa beviskrav for ilegging av lovbrotsgebyr. Det krevst kvalifisert sannsynsovervekt. Tilsvarande blir lagt til grunn i forarbeida til energilova § 10-7, der departementet skriv at sidan lovbrotsgebyr er ein administrativ sanksjon, er det bevismessig eit krav om kvalifisert sannsynsovervekt.⁸

RME legg til grunn at dette beviskravet gjeld ved vurderinga av både subjektive og objektive vilkår, og ved vektlegginga av skuldgrada som ledd i utmåling av reaksjon.

8.4 Fagne har handla grovt aktlaust

8.4.1 Skuldkravet er oppfylt

Fagne som nettselskap har ei rekkje plikter i samband med saksbehandling dersom ein nettkunde er misfornøgd med spenningskvaliteten. Desse pliktene følger mellom anna av leveringskvalitetsforskrifta § 2-5. Leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 vart som nemnt tidlegare endra 1. januar 2025. Som for vedtaket, har RME tatt utgangspunkt i slik leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 var på tidspunktet for brota når vi har vurdert ilegging av lovbrotsgebyr.⁹

RME meiner at éin eller fleire personar som handla på vegne av Fagne har opptreidd grovt aktlaust.

⁵ Prop.81 L (2021-2022) punkt 5.5

⁶ Prop.81 L (2021-2022) punkt 6.4

⁷ Rt.2012 s.1556, lagt til grunn at det generelt gjeld eit minstekrav om «klar sannsynsovervekt» ved vilkår for ilegging av administrative sanksjonar som har karakter av straff etter EMK artikkel 6.

⁸ Prop.100 L (2019-2020) punkt 5.2.1. til endringar i energilova (administrative reaksjonar og sanksjonar) energilova § 10-7.

⁹ Tidlegare leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 tredje ledd svarer til dagens leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 femte ledd, og tidlegare leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 fjerde ledd svarer til dagens leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 sjette ledd. Det materielle innhaldet i regelen har ikkje blitt endra.

Etter førespurnad om spenningskvalitet frå SVV utførte Fagne målingar i oktober 2022. I etterkant vart det ikkje sendt ei foreløpig vurdering og framdriftsplan til kunden, jf. § 2-5 tredje ledd. Ettersom Fagne har ei plikt til å sende dette, seinast innan éin månad, er det openbert at dette er noko dei burde ha gjort. Fagne peika heller ikkje ut ein utbetningsansvarleg innan fire månadar då målingane viste brot på grenseverdiar til spenningskvalitet gitt i forskrifta. Dette skulle dei ha gjort i følge leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 fjerde ledd.

SVV kontakta Fagne igjen i april 2023 for ny spenningskvalitetsmåling. Fagne gav ikkje SVV ei foreløpig vurdering og framdriftsplan. Fagne gjennomførte ny måling og opplyste til SVV om at målingane var innanfor krava til leveringskvalitetsforskrifta sjølv om målingane viste brot på grenseverdiar for spenningskvalitet. Fordi dei gav feilaktig informasjon til SVV utpeika Fagne heller ikkje denne gongen ein utbetningsansvarleg på bakgrunn av dei nye målingane.

Det er openbert at informasjon som blir gitt skal vere korrekt. RME spekulerer ikkje i kvifor Fagne sendte feilaktige opplysningar tilbake til SVV i juni 2023. Ikkje berre var opplysningane feil, men dette innebar også at det ikkje vart utpeika utbetningsansvarleg, og vidare at ein ikkje fekk sett i gang sjølve prosessen med å utbetre spenningskvaliteten.

Når Fagne i desember 2023 gav dei korrekte opplysningane, som viser målingar i strid med forskriftskrav, kan ikkje RME sjå at det er nokre faktiske forhold som har endra seg. Målingane til Fagne viste brot på grenseverdiar for spenningskvalitet då målingane vart gjennomførte, og dei same brota blei målt av SVV sine konsulentar i desember 2023.

Det er her snakk om eit brot på regelverket, og ein faktisk situasjon, som kunne vore handtert annleis. RME meiner også at det er ein forskjell på å ikkje gi informasjon og det å gi feil informasjon. Her fekk også nettselskapet eit høve til å rette opp på våren 2023. Dette vart ikkje gjort. Hadde Fagne hatt ein betre dialog med SVV, kunne situasjonen ha løyst seg annleis. På bakgrunn av dette meiner RME at Fagne har opptreidd grovt aktlaust i 2022 og 2023.

Handlingane kan ikkje bli tillagt ein enkelt person. RME legg til grunn at det her er tale om anonyme feil i selskapet.

På bakgrunn at dette meiner RME skuldkravet er oppfylt, ved at Fagne har handla grovt aktlaust.

8.5 Vurdering av lovbrotsgebyr

Avgjerda om lovbrotsgebyr skal påleggast, skal skje etter ei skjønnsmessig heilskapsvurdering. Forvaltningslova § 46 oppgir ei rekke omsyn som kan bli tillagt vekt. Lista er ikkje uttømmende. Det skal mellom anna bli tatt omsyn til følgjande moment når RME skal avgjere om det skal påleggast lovbrotsgebyr, og korleis det skal utmålast:

- *Den preventive verknaden av sanksjonane*
- *Grovskapen til regelbrotet, og om nokon som har handla på vegne av føretaket har vist skuld*
- *Om føretaket ved retningslinjer, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha førebygd regelbrotet*
- *Om regelbrotet er gjort for å fremme interessene til føretaket*

- *Om føretaket har hatt eller kunne oppnådd nokon fordel ved regelbrotet*
- *Om det eksisterer gjentakning*
- *Den økonomiske evna til føretaket*
- *Om andre reaksjonar som følge av lovbroten blir ilagt føretaket eller nokon som har handla på vegne av det, mellom anna om enkeltpersonar blir ilagt administrativ sanksjon*

Lovbrotgebyrets preventive verknad er eit av dei mest sentrale momenta som blir vurdert. Eit lovbrotsgebyr er ein belastande reaksjon frå forvaltninga. RME vurderer å bruke det her, fordi det er viktig å sørge for at nettselskapa etterlever sine pålagde plikter og oppgåver knytt til leveringskvalitet. Det er viktig å gi eit tydeleg signal på at denne typen brot vil bli reagert på. RME vel å gjere dette for å bidra til å unngå at same feil skjer i Fagne eller andre selskap i framtida.

Ei viktig oppgåve for eit nettselskap er å sørge for ein spenningskvalitet i tilknytingspunktet til nettkundar som følger grenseverdiane satt i leveringskvalitetsforskrifta kapittel 3. Ein god spenningskvalitet er viktig for at den elektriske energien skal kunne nyttast og ikkje øydelegge elektriske apparat. Nettselskap skal ha kompetanse på å måle spenningskvaliteten og vurdere om spenningskvaliteten er innanfor grenseverdiane til spenningskvalitet som er gjevne i leveringskvalitetsforskrifta. Instrumenta som nettselskapa nyttar for å måle spenningskvalitet genererer rapportar som gir oversikt over om leveringskvalitetsforskrifta er følgt. Desse rapportane er enkle å tolke og ein ser raskt om det er brot på krava til spenningskvalitet. På bakgrunn av målte brot på leveringskvalitetsforskrifta skal nettselskapet peike ut kven som er utbetningsansvarleg. Fagne gjorde ikkje dette verken på bakgrunn av målingane i oktober 2022 eller mai 2023.

RME legg til grunn at det ikkje er enkeltpersonar i Fagne som har vist skuld. Det er her heller ikkje det grovaste brotet på regelverket, men RME reagerer særleg på at det er eit regelbrot som kjem av at det har blitt gitt feil informasjon til ein nettkunde. Som nemnt i punkt 8.4 vurderer RME dette som grovt aktaust. Fagne har både hatt høve til og fekk ei oppmoding til å dobbelsjekke resultata sine, og burde ha gjort det.

Etter leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 er det ikkje krav til nettselskap om å ha rutinar på korleis nettselskapet skal handtere førespurnader om leveringskvalitet og den vidare oppfølginga. RME meiner likevel det er klart at dette regelbrotet kunne ha vore unngått dersom Fagne hadde hatt på plass rutinar for korleis dei skal følge opp førespurnader og målingar som skjer i samband med § 2-5.

Eit nettselskap må organisere seg og arbeidet sitt slik at pålagde plikter og oppgåver blir gjennomført korrekt og i samsvar med eventuelle gitte tidsfristar.

RME meiner det er openbert at informasjon som blir gitt frå eit nettselskap til ein nettkunde må vere korrekt. Nettselskapet må derfor alltid sørge for at den informasjonen som går ut, er korrekt. Dette er viktig sidan denne informasjonen kan vere knytt til andre plikter og oppgåver for nettselskapet, som den eventuelle nettkunden må forhalde seg til og vil innrette seg etter.

Fagne kunne ha førebygd hendinga ved å ha på plass saksbehandlingsrutinar der svar på målingar vert kontrollert før dei blir sende ut. Vidare kunne desse rutinane inneheldt opplæring til tilsette som handterer førespurnader om leveringskvalitet og leveringskvalitetsforskrifta. Dette vil gjelde både det faglege om leveringskvalitet, tidsfristar i lovverket og opplæring i rapportar genererte frå målingar.

Fagne har i sine kommentarar til varsel om vedtak av 5. mars 2025 opplyst om at dei hausten 2024 sette i gang tiltak, mellom anna ny prosess for saksbehandling av klager på spenningskvalitet og eit opplæringsprogram. Vidare skal analyse no utførast av ulike fagmiljø som har rett analyse- og saksbehandlingskompetanse.

Det at Fagne har sett i gang arbeid med rutinar, vitnar om at arbeidet til nettselskapet ikkje var godt nok i utgangspunktet. At dei har sett i gang tiltak er positivt, og noko vi vil ta med i vurderinga av utmålinga av gebyret.

RME meiner også at andre tiltak, slik som meir dialog med SVV i denne saka, ville ha kunne førebygd brot på leveringskvalitetsforskrifta § 2-5, slik at saksgang og spørsmål om utbetningsansvar hadde vore avklart tidlegare.

Basert på dei faktiske forholda har RME ingen haldepunkt for å seie at dette regelbrotet er gjort for å fremme Fagnes interesser. Vidare meiner vi det er klart at Fagne ikkje har eller kunne ha oppnådd nokon fordel ved regelbrotet. Vi reknar det som klart at det er i interessa til nettselskapet å sikre ein tilstrekkeleg leveringskvalitet.

Vidare har det her vore gjentakning av regelbrot ved at same føresegn blei brote i 2022 og 2023. Fagne har også brote leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 i 2024, jf. punkt 6.1.3 i RMEs vedtak.

Fagne er av dei 10 største nettselskapa i Noreg, og har ein god og stabil økonomi. Fagne hadde i 2024 og 2023 ei inntektsramme på høvesvis om lag 823 og 833 millionar kr, ei omsetning på høvesvis om lag 1 226 og 1 054 millionar kr og ei avkastning på høvesvis 9,18 % og 8,09 %¹⁰. Dette talar for at Fagne både hadde moglegheit for å løyse problemet før det vart eit brot på forskrift, og at dei toler gebyret RME vurderer å gi dei.

I denne saka er det ikkje aktuelt å gi andre reaksjonar, administrative sanksjonar eller straff som følge av regelbrotet.

Det har mangla dialog mellom Fagne og SVV, noko SVV har trekt fram i sine kommentarar til varsel om vedtak. Hadde nettselskapet hatt dialog med SVV og utpeika ein utbetningsansvarleg etter første måling, kunne heile saka vorte løyst på ein betre måte. RME har lagt vekt på at SVV har vore skadelidande ved at dei måtte betale ein ekstern aktør for ytterlegare testing, og at dei investerte i eigne tiltak for å betre spenningskvaliteten etter at Fagne feilaktig opplyste om at alt var bra. Det er ikkje gitt at ein betre saksbehandling hadde ført til ei økonomisk innsparing, men saka kunne vore avslutta raskare. Den forlenga saksbehandlinga har ført til at vesentleg infrastruktur ikkje har fungert som tiltenkt i lengre tid enn nødvendig.

¹⁰ Tal henta frå [årsrapporten](#) til Haugaland Kraft for 2024.

8.6 Foreløpig vurdering av størrelsen på gebyret

Lovbrottsgebyret skal vere verknadsfullt, stå i rimeleg forhold til regelbrotet og verke avskrekkande. Dette inneber at RME skal gjere ei konkret, skjønnsmessig vurdering i kvart enkelt tilfelle. I denne konkrete saka braut Fagne leveringskvalitetsforskrifta § 2-5 tredje og fjerde ledd i 2022 og i 2023, jf. punkt 6.1.2 i RMEs vedtak. Fagne braut same føresegn i 2024, men RME har ikkje lagt vekt på dette i utmåling av gebyret, då vi meiner at dette er mindre graverande brot.

Ved vurdering av størrelsen på gebyret skal det bli lagt vekt på dei same vurderingsmomenta som er gjennomgått i punkt 8.5. Vi viser derfor til vurderingane over.

Ved utmålinga har vi sett særleg hen til at dette er eit grovt aktlaust brot. Det er her tale om brot på ei av kjerneoppgåvene til eit nettselskap, dette er ein del av det faglege som nettselskapet skal kunne. Fagne si saksbehandling har vore mangelfull og misvisande overfor SVV.

Vidare er det her snakk om eit regelbrot som kunne vore unngått eller oppdaga fortare, om Fagne hadde hatt på plass tilstrekkelege interne rutinar eller andre tiltak for betre dialog med nettkundane sine.

Fagne har som eit av Noregs ti største nettselskap tilstrekkelege økonomiske musklar.

RME legg også vekt på den preventive effekten eit lovbrotsgebyr har, og vurderer at det i dette tilfellet bør bli gitt ein sum som blir opplevd som korreksjon, men ikkje som urettferdig. Dette for å sende eit signal til også andre nettselskap om at det er viktig at dei ivaretar kjerneoppgåvene sine som å sikre forskriftsmessig leveringskvalitet.

Fordi det er viktig at nettselskapa tar sitt ansvar for saksbehandling på alvor, meiner RME at det er hensiktsmessig med eit lovbrotsgebyr på kr 2 500 000.

Etter ei konkret, skjønnsmessig vurdering i denne saka varslar vi derfor eit lovbrotsgebyr på kr 2 500 000, to millionar og fem hundre tusen.

RME noterer at dette er første gong eit brot på leveringskvalitetsforskrifta blir reagert på med eit lovbrotsgebyr. RME legg til grunn at det i framtidig saker derfor kan tenkast at størrelsen på gebyret vil justerast.

9 Har de spørsmål?

Send e-post til rme@nve.no viss de har spørsmål. Hugs å oppgi saksnummer i emnefeltet.

Med helsing

Erlend Kringlebotten

Avdelingsingeniør

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i samsvar med RME sine interne rutinar.

Mottakarliste:

STATENS VEGVESEN
FAGNE AS

Kopimottakarliste:

Orientering om rett til å klage

Kven kan klage på vedtaket ?	Viss du er part i saka, kan du klage på vedtaket. Du kan òg klage på vedtaket viss du har rettsleg klageinteresse i saka.
Kvar skal du sende klaga?	Du må adressere klaga til Energiklagenemnda men sende ho til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endrast. Dersom RME ikkje endrar vedtaket, vil vi sende klaga til Energiklagenemnda
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 veker frå den dagen vedtaket kom fram til deg. Viss vedtaket ikkje har komme fram til deg, startar fristen å springe frå den dagen du fekk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkeleg at du postlegg klaga før fristen går ut. Klaga kan ikkje behandlast dersom det har gått meir enn 1 år sidan RME fatta vedtaket.
Du kan få grunngjevinga for vedtaket	Viss du har fått eit vedtak utan grunngjeving, kan du be RME om å få ei grunngjeving. Du må be om grunngjevinga før klagefristen går ut
Kva skal med i klaga?	Klaga bør vere skriftleg. I klaga må du: - Skrive kva vedtak du klagar på. - Skrive kva resultat du ønskjer. - Opplyse om du klagar innanfor fristen. - Underteikne klaga. Viss du bruker ein fullmektig, kan fullmektigen underteikne klaga. I tillegg bør du grunngje klaga. Dette betyr at du bør forklare kvifor du meiner vedtaket er feil.
Du kan få sjå dokumenta i saka	Du har rett til å sjå dokumenta i saka, med mindre dokumenta er unntatt offentlegheit. Du kan vende deg til RME for å få innsyn i saka.
Vilkår for å gå til domstolane	Viss du meiner vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan berre gå til søksmål dersom du har klaga på RME sitt vedtak, og klaga er avgjort av Energiklagenemnda som overordna forvaltningsorgan.

	Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder sidan du sende klaga, og det ikkje kjem av forsøming frå di side at klaga ikkje er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrar vedtaket til fordel din, kan du søke om å få dekt vesentlege og naudsynte kostnader. Du må søke om dette innan 3 veker etter at klagevedtaket kom fram til deg.

Denne forklaringa er basert på reglane i forvaltningslova i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36

§§ 2-5, 3-7 og 4-2 før 1. januar 2025

§ 2-5 Nettselskapenes saksbehandling ved misnøye med spenningskvaliteten

Henvendelser fra nettkunder om misnøye med spenningskvalitet skal rettes til det nettselskapet kunden er tilknyttet. Åpenbare årsaker til brudd på bestemmelsene i denne forskriften, skal utbedres uten ugrunnet opphold, jf. § 2-1.

Nettselskapet skal ved henvendelser der det ikke er en åpenbar årsak, utføre nødvendige målinger og utredninger. Nettselskapet kan i slike tilfeller kreve at kunden skriftlig beskriver forholdene som har ført til misnøyen. Målinger som utføres, skal som minimum ha én ukes varighet og skal så langt som mulig reflektere tilsvarende driftsforhold som henvendelsen refererer til.

Nettselskapet skal så snart som mulig og senest innen én måned, oversende nettkunden en foreløpig vurdering og fremdriftsplan.

Nettselskapet skal så snart som mulig og senest innen fire måneder, finne frem til den som er ansvarlig for å iverksette eventuelle tiltak i henhold til § 2-1. Dersom forholdet antas å ha opprinnelse hos en tilknyttet nettkunde, herunder andre nettselskap, skal nettselskapet ta saken skriftlig opp med denne, og informere om utbedringsplikt i henhold til denne forskriften.

Tidsfrister angitt i annet, tredje og fjerde ledd kan fravikes dersom tungtveiende grunner tilsier dette. Nettkunden skal informeres skriftlig med begrunnelse og ny fremdriftsplan med tidsangivelse.

Nettselskapet kan ikke kreve særskilt vederlag for saksbehandling etter første til femte ledd.

§ 3-7 Overharmoniske spenninger

Nettselskap skal sørge for at total harmonisk forvrengning av spenningens kurveform ikke overstiger 8 % og 5 %, målt som gjennomsnitt over henholdsvis ti minutter og én uke, i tilknytningspunkt med nominell spenning fra og med 230 V til og med 35 kV.

Nettselskap skal sørge for at individuelle overharmoniske spenninger ikke overstiger følgende verdier, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning fra og med 230 V til og med 35 kV:

<i>Odde harmoniske</i>				<i>Like harmoniske</i>	
<i>Ikke multiplum av 3</i>		<i>Multiplum av 3</i>			
Orden h	U_h	Orden h	U_h	Orden h	U_h
5	6,0 %	3	5,0 %	2	2,0 %
7	5,0 %	9	1,5 %	4	1,0 %
11	3,5 %	> 9	0,5 %	> 4	0,5 %
13	3,0 %				
17	2,0 %				
19, 23, 25	1,5 %				
>25	1,0 %				

Nettselskap skal sørge for at total harmonisk forvrengning av spenningens kurveform ikke overstiger 3 %, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning fra 35 kV til og med 245 kV.

Nettselskap skal sørge for at individuelle overharmoniske spenninger ikke overstiger følgende verdier, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning fra 35 kV til og med 245 kV:

<i>Odde harmoniske</i>	<i>Like harmoniske</i>
------------------------	------------------------

Ikke multiplum av 3		Multiplum av 3			
Orden h	U_h	Orden h	U_h	Orden h	U_h
5	3,0 %	3	3,0 %	2	1,5 %
7, 11	2,5 %	9	1,5 %	4	1,0 %
13, 17	2,0 %	15, 21	0,5 %	6	0,5 %
19, 23	1,5 %	> 21	0,3 %	> 6	0,3 %
25	1,0 %				
>25	0,5 %				

Nettselskap skal sørge for at total harmonisk forvrengning av spenningens kurveform ikke overstiger 2 %, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning over 245 kV.

Nettselskap skal sørge for at individuelle overharmoniske spenninger ikke overstiger følgende verdier, målt som gjennomsnitt over ti minutter, i tilknytningspunkt med nominell spenning over 245 kV:

Odde harmoniske				Like harmoniske	
Ikke multiplum av 3		Multiplum av 3			
Orden h	U_h	Orden h	U_h	Orden h	U_h
5, 7	2,0 %	3	2,0 %	2	1,0 %
11, 13, 17, 19	1,5 %	9	1,0 %	4, 6	0,5 %
23, 25	1,0 %	15, 21	0,5 %	> 6	0,3 %

>25	0,5 %	> 21	0,3 %		
-----	-------	------	-------	--	--

§ 4-2 Informasjon om tekniske forhold ved leveringspålitelighet og spenningskvalitet

Nettselskap skal ved henvendelser fra nettkunder, informere om gjeldende relevant regulering av leveringskvalitet.

Nettselskap skal på forespørsel fra nåværende eller fremtidige nettkunder, senest innen én måned, informere om leveringspålitelighet og spenningskvalitet i egne anlegg. Følgende elementer skal det kunne informeres om:

- Nominell forsyningsspenning i tilknytningspunkt, og grenseverdier for spenningskvaliteten.
- Resultater fra feilanalyser utført i henhold til forskrift om systemansvaret.
- Resultater fra registreringer utført i henhold til § 2A-1 og § 2A-2.
- Estimerte antall nåværende og fremtidige kortvarige avbrudd i nettkundens tilknytningspunkt, på bakgrunn av registreringene av historiske data, utført i henhold til § 2A-1.
- Estimerte antall og varighet av nåværende og fremtidige langvarige avbrudd i nettkundens tilknytningspunkt, på bakgrunn av registreringene av historiske data, utført i henhold til § 2A-1.
- Estimerte antall nåværende og fremtidige kortvarige over- og underspenninger i egne forsyningsområder, på bakgrunn av registreringene av historiske data, utført i henhold til § 2A-2 første ledd.
- Beregnet minimal og maksimal kortslutningsytelse for tilknytningspunkt. Ved vesentlige endringer i minimal og maksimal kortslutningsytelse, skal dette meddeles de berørte nettkunder som er tilknyttet i høyspenningsnettet.
- Spesielle forhold i nettet som kan ha innvirkning på leveringskvaliteten, for å forberede nettkunder på forhold som kan oppstå. Eksempler på dette kan være: spesiell risiko for fasebrudd i spolejordet nett eller koblingstransienter, bruk av gjeninnkoblingsautomatikk i egne nettanlegg, naturgitte forhold, med mer.

Nettselskap kan ikke kreve særskilt vederlag for informasjon som gis etter første og annet ledd.

Nettselskap skal, basert på faktiske målinger i et gitt punkt i nettet, informere om nivå av langsomme spenningsvariasjoner, flimmerintensitet, grad av spenningsusymmetri og overharmoniske spenninger, dersom nåværende eller fremtidige nettkunder skriftlig ber om dette.

Nettselskap kan kreve at nettkunden dekker nødvendige kostnader for å utføre plikter i henhold til fjerde ledd.